

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे
कलम १८ व कलम ११० (अ) अन्वये नागरी
सहकारी बँकांचे विलिनीकरण/एकत्रीकरण

महाराष्ट्र शासन
शासन निर्णय क्रमांक-युआरबी-१८०६/प्र.क्र.६८०/७-स,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - ३० ऑक्टोबर, २००६

शासन निर्णय

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम १८ अनुसार सार्वजनिक हिताच्या दृष्टीने सहकारी चळवळीस पूरक म्हणून नागरी सहकारी बँकांची योग्य व्यवस्था साध्य करण्याच्या दृष्टीने व व्यापक जनहित साध्य करण्यासाठी निबंधक दोन किंवा अधिक बँकांचे विलिनीकरण करू शकतात. सदर कलमान्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारानुसार राज्यातील महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० व बहुराज्यीय सहकारी संस्था कायदा, २००२ अंतर्गत नोंदणीकृत झालेल्या कोणत्याही दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक बँकांच्या विलिनीकरणाचे आदेश कलम ११०(अ)(१) नुसार भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या लेखी पूर्व मंजूरीने सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून दोन्ही बँकांचे सभासद, ठेवीदार, धनको, ऋणको, कर्जदार, कर्मचारी व इतर व्यक्ती यांचे व्यापक हित विचारात घेऊन निर्गमित करण्यात येतात.

तथापि, सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून दोन किंवा दोनापेक्षा अधिक नागरी सहकारी बँकांचे विलिनीकरणाचे आदेश निर्गमित करताना शासनाची पूर्वपरवानगी घेतली जात नाही. तसेच याबाबतची सद्यःस्थिती, त्यामध्ये येत असलेल्या अडीअडचणी इत्यादीबाबत शासनास अवगत केले जात नाही. सबब, यासंदर्भात शासनाकडे कोणतीही माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे ठेवीदार, सभासद, कर्मचारी व विलिनीकरणाच्या प्रक्रियेशी प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षरीत्या हितसंबंधीत असलेल्या व्यक्तींनी शासन स्तरावर याबाबतची विचारणा केल्यानंतर त्यांना याबाबतची सद्यःस्थिती, कार्यवाही इत्यादीबाबत माहिती देणे शक्य होत नाही. सहकार आयुक्त कार्यालयाकडून विलिनीकरणाबाबतचे आदेश प्रत्यक्षात निर्गमित झाल्यानंतरच शासनास विलिनीकरण झालेल्या बँकांची व विलिनीकरणानंतर अस्तित्वात आलेल्या बँकांची माहिती अवगत होते. नागरी सहकारी बँकांच्या अस्तित्वावर दूरगामी परीणाम करणारा, त्यांच्या अस्तित्वाशी संबंधित असलेला व ठेवीदार, बँकांचे कर्मचारी, सभासद इत्यादी हितसंबंध गुंतलेल्या व्यक्तींच्या व्यापक हिताशी निगडीत असलेला विलिनीकरण/एकत्रीकरणासारखा अत्यंत महत्वाचा धोरणात्मक निर्णय शासनाच्या पूर्वमंजूरीने होणे आवश्यक आहे.